

การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2548

ISBN 974-502-650-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร. ขวัญฤดี พิศาลพงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ)

..... กรรมการ

(ดร. สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร. สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ

(ดร. ขวัญฤดี พิศาลพงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ มีคุณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. ขวัญฉวีล พิศาลพงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ. วาณี ฐาปนวงศ์ตานติ และ ดร. สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ช่วยเหลือและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ให้มีคุณภาพ ขอขอบพระคุณ นายยงยุทธ ทรัพย์เจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 และผู้ปฏิบัติงานทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ นายประดิษฐ์ บุญกลิ่น ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการทำวิจัยเป็นอย่างดีเป็นผลให้งานวิจัยเป็นผลงานที่สมบูรณ์

ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด ให้ความรักและสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์

43911776: สาขาวิชา: บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์; ศศ.ม (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: การจัดระบบสารสนเทศ/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1

ช่วยพัฒน วังค์วัฒน์: การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (A STUDY ON INFORMATION SYSTEM FOR CO-ORDINATION OF CHACHOENGSAO EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE ZONE 1 UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ขวัญฤดี พิศาลพงศ์, D.A., วาณี รูปนวงศ์ศานติ, กศ.ม., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด. 115 หน้า. ปี พ.ศ. 2548.

ISBN 974-502-650-6

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Samples) ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงานและผู้ปฏิบัติงาน 8 กลุ่มงาน ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 จำนวน 87 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาขนาดของผล (Effect Size)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 โดยรวม พบว่ามีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน
2. ความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 โดยรวมพบว่ามีคามคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการประมวลผลข้อมูล มีผลความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 เป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันทุกด้าน

43911776: MAJOR: LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE; M.A. (LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

KEYWORDS: INFORMATION SYSTEM/ CHACHOENGSAO EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, ZONE 1

CHAIWAT WONGWAT: A STUDY ON INFORMATION SYSTEM FOR CO-ORDINATION OF CHACHOENGSAO EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE ZONE 1 UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION. THESIS

ADVISORS: KWANCHADIL PHISALPHONG, D.A., WANEE THAPANAWONGSANTI, M.Ed., AND SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D. 115 P. 2005. ISBN 974-502-650-6

The objectives of this research were to study the existing situation and expectation of system users on the information system for co-ordination of Chachoengsao Educational Service Area Office, Zone 1. The purposeful samples comprised supervisors and officers of 8 departments working for Chachoengsao Educational Service Area Office, Zone 1 totaled 87 persons. The instrument used for collecting data was a set of 5 level rating scale questionnaires. Percentage, mean, standard deviation, and effect size were used for analyzing the data.

The finding of this study were as follows:

1. The overall existing situation of the information system for co-ordination of Chachoengsao Educational Service Area Office, Zone 1 was rated to be at a moderate level, and when particular aspects were considered separately one by one, they were also rated to be at a moderated level.

2. The overall expectation on the information system for co-ordination of Chachoengsao Educational Service Area Office, Zone 1 was rated to be at a moderated level. However, when particular aspects were considered separately one by one, they were rated to be at a high level.

3. When the existing situation and expectation of users on the information system for co-ordination of Chachoengsao Educational Service Area Office, Zone 1 were compared, they were found of being significantly different in all aspects.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวความคิดในการวิจัย.....	4
จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย.....	4
ความสำคัญของการศึกษาวิจัย.....	5
สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	5
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	8
ความหมายของระบบสารสนเทศ.....	9
ความสำคัญของระบบสารสนเทศ.....	10
หลักการของระบบสารสนเทศ.....	10
องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ.....	11
ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ.....	14
ระดับสารสนเทศที่ใช้ในองค์กร.....	16
แนวทางในการจัดทำระบบสารสนเทศ.....	17
การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	20
ขอบข่ายและภารกิจงานของ 8 กลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	22
ภารกิจด้านการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละเชิงเทราเขต 1.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโว้เขต ๑.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	39
ประชากร	39
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติ.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ละโว้เขต ๑	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
การทดสอบสมมติฐาน.....	74
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	87
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือขอความร่วมมือการหาคุณภาพ.....	95
ภาคผนวก ข คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	102
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
2	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
3	ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
4	ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
5	ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
6	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 โดยรวมและรายด้าน	47
7	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 โดยรวมและรายด้าน	48
8	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
9	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 ด้านการตรวจสอบข้อมูล.....	50
10	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 ด้านการประมวลผลข้อมูล	51
11	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 ด้านการจัดเก็บข้อมูล	52
12	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการนำข้อมูลไปใช้.....	54
14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านอื่น ๆ	55
15 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
16 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการตรวจสอบข้อมูล.....	58
17 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการประมวลผลข้อมูล	59
18 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการจัดเก็บข้อมูล	60
19 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	61
20 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านการนำข้อมูลไปใช้.....	62
21 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับความคาดหวังของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ด้านอื่น ๆ	63
22 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการตรวจสอบข้อมูล.....	65
24 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการประมวลผลข้อมูล	65
25 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการจัดเก็บข้อมูล	66
26 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
27 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการนำข้อมูลไปใช้.....	67
28 คำอำนางจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	102

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ.....	11
2 องค์ประกอบของระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์.....	12
3 ส่วนต่างๆ ของระบบสารสนเทศ.....	13
4 รูปแบบของระดับสารสนเทศในองค์กร	17
5 โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	22